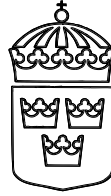

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till Forskningsdatautredningen (U 2016:04)

**Dir.
2017:61**

Beslut vid regeringssammanträde den 1 juni 2017

Utvidgning av uppdraget

Regeringen beslutade den 7 juli 2016 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå den kompletterande reglering av behandling av personuppgifter för forskningsändamål som behövs utöver den generella reglering som Dataskyddsutredningen har föreslagit med anledning av EU:s nya dataskyddsförordning (dir. 2016:65). I tilläggsdirektiv den 16 mars 2017 fick utredaren därutöver i uppdrag att analysera vilka rättsliga förutsättningar som finns i dataskyddsförordningen för behandling av personuppgifter i Kungl. bibliotekets verksamhet och föreslå den reglering som är möjlig och kan behövas utöver dataskyddsförordningen, med beaktande av Dataskyddsutredningens förslag. Tiden för redovisning av uppdraget förlängdes också (dir. 2017:29).

Utredaren får nu dessutom i uppdrag att bl.a.

- analysera vilken rättslig reglering som behövs och är lämplig för att Statistiska centralbyrån (SCB) ska ha möjlighet att lämna ut uppgifter om individers inkomstförhållanden ur sina register till den organisation som administrerar Luxembourg Income Study för att uppgifterna ska ingå i databasen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 27 april 2018.

Rättsliga förutsättningar för att lämna ut uppgifter till Luxembourg Income Study

Internationella organisationer som FN och EU har satt upp mål för att minska inkomstskillnaderna. FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling har bl.a. som mål att utrota fattigdomen och minska inkomstspridningen inom och mellan länder. EU har ett mål om att antalet människor inom EU som lever eller riskerar att leva i fattigdom och social utestängning ska ha minskat med minst 20 miljoner till 2020.

Svenska forskare har sedan länge bidragit till den internationella forskningen om befolkningens inkomstskillnader, fattigdom och hur skatte- och socialförsäkringssystemen påverkar befolkningens disponibla inkomster. Bidragande till detta har varit den goda tillgången på registerdata av hög kvalitet som finns att tillgå hos SCB. Forskningen har även underlättats av ett internationellt samarbete kring en databas benämnd Luxembourg Income Study (LIS) som administreras av en forskningsorganisation i Luxemburg, LIS Cross-National Data Center asbl. LIS är en databas med uppgifter om individers inkomster, skatter, socialförsäkringar och bidrag i 47 länder. Statistiska centralbyrån (SCB) levererade uppgifter till databasen från det att den skapades 1983 fram till 2007. SCB har därefter bedömt att det saknas rättsliga förutsättningar för myndigheten att leverera uppgifter.

Riksrevisionen har som en del av sin effektivitetsgranskning granskat förutsättningarna för att lämna ut data till LIS och lämnade i oktober 2016 granskningsrapporten Internationella jämförelser av inkomstskillnader – Sveriges möjligheter att bidra med statistik (RIR 2016:24). Riksrevisionen konstaterade i sin rapport att de uppgifter som LIS har behov av torde omfattas av sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), och att för att möjliggöra ett utlämnande av uppgifterna krävs det en författningsreglerad skyldighet för SCB att lämna ut dem till LIS. Riksrevisionen rekommenderade att regeringen, utifrån en avvägning mellan databasens nytta för forskningen och den enskildes behov av integritet, tar ställning till om uppgifterna ska lämnas ut till LIS.

LIS har stor betydelse för forskning på området och det är av vikt att uppgifter från svenska myndigheter kan ingå i databasen. Det krävs en sekretessbrytande bestämmelse för att SCB ska kunna lämna ut uppgifterna. Som konstaterats i regeringens skrivelse med anledning av Riksrevisionens rapport (skr. 2016/17:65) behöver dock vissa frågor utredas närmare innan ett sådant förslag lämnas. Det behöver bl.a. närmare utredas vilka uppgifter som bör lämnas ut, i vilket format utlämnandet ska ske och SCB:s möjligheter att lämna ut uppgifterna utifrån dataskyddsförordningen och de kompletterande författningsbestämmelser som Dataskyddsutredningen har föreslagit.

Utredaren ska därför

- analysera vilken rättslig reglering som behövs och är lämplig för att Statistiska centralbyrån (SCB) ska ha möjlighet att lämna ut uppgifter om individers inkomstförhållanden ur sina register till den organisation som administrerar Luxembourg Income Study för att uppgifterna ska ingå i databasen, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 27 april 2018.

(Utbildningsdepartementet)